

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zoper slovensko revolver-žurnalistiko Brencelj-Aleševčevo.

II.

Našel sem včeraj več fakt z imeni vred, ki kažejo, kako Brencelj-Aleševček misli, da je žurnalistika zato na svetu, da se tisti, ki ima list v rokah, maščuje nad osebnimi sovražniki. Povedal sem, da „Brencelj“, ne da bi kritiziral javno življenje, javno delovanje, javno postopanje dotičnega „protivnika“, išče predmeta za zabavljanje v privatnem življenji, v familijskih in osebnih razmerah. „Brencelj“ nema čuta ali pa je tako zloben, da ne posluša čuta v sebi, da se sme v javnih glasilih pač tudi politična in javna oseba grajati, ali da nikdar ne smé pri civiliziranih ljudeh v časopise prihajati, kar nij za trg, nego za tihi dom. — Kaj vendar svetu mar, koliko maselcev vina x popije zvečer, predno leže spat, koliko neopranih srajc ali raztrganih nogovic ima y v omari, koliko je njegova kuharica pri štacunarji dolžna ostala itd. itd. To in tako vse je „Brencelj“ začel objavljati in še več. Mi smo vendar, na pr. proti Dežmanu, kot najhujšemu političnemu in narodnemu sovražniku naše stvari, gotovo brezozirni bili. Ali da bi bili šli raziskavat njegovo notranje privatno življenje, to nam na misel nij prišlo.

Le čuditi se je, kako da „Brencelj“ nij še na tacega naletel, ki bi ga bil s § 489 k. z. seznanil, kateri paragraf določuje, da „kdor v tiskovinah ali razširjevanih pismih javno proti komu žaljive če tudi resnične reči iz privatnega ali familijskega življenja objavlja,“ ta se stori krivega žaljenja

časti in se ima kaznovati od šest mesecev do jednega leta. Tu je postavodajalec tako strog bil, da „dokaza resnice“ niti poskušati ne dopušča. Tudi ne verjamemo, da bi Aleševček mej narodnimi advokati katerega dobil, ki bi ga šel za take podlosti zagovarjat. Pisalec tega, sam žurnalist, mora gotovo biti za tiskovno svobodo. Ali kadar bode po Aleševčevo grešil z zlo voljo proti § 489, slobodno ga pred potrošnike zvite! Bolje, da nij nobene žurnalistike, kakor tako zdijana, kakor jo „Brencelj“ hoče uvesti pri Slovencih!

V zadnjem listu sem povedal, da se je „Brencelj“ čisto brez uzočka v zadnjem svojem listu enako po ameriansko spravil na dr. Vošnjaka. Nij da bi Aleševčeve napade na drobno analizirali in jih zavračali. Pač pa moremo vprašati: kdo pa je ta Aleševček, ki se predrzne na visoki sodnji stol splezati in priznanim narodnim možem očitati pomanjkanje rodoljubja, samopridnosti, in še več? Nij li strašno „revolversko“ nesramno, če en Jakob Aleševček, kateri je s svojim življenjem dokazal, da se on dá za denar za vsako stranko pridobiti, ker je bil uže sodelavec pri Issleibovej „Laibacher Ztg.“ (ko je divje napadala Slovence) in korektor pri „Laibacher Tagblattu“, da tak Aleševček možem pomanjkanje rodoljubja očita, namesto da bi se v svesti svojih grehov in sramovaje se svojega nekdanjega službovanja v vrstah narodovih sovražnikov lepo pohlevno v kot stisnil, pridno in pošteno delal in tako skušal omogočiti, da bi ljudje pozabili. Ne, temuč tak človek ima pri nas dovolj drzno čelo, da pred narod stopi in kakor Terzites obira njegove junake! Na ljudi, ki imajo vendar nekaj socialnega položaja, ki morejo v vsako društvo omikanih lju-

dij, katerim je narod jednoglasno zaupal in to večkrat zaupal najčastnejša mesta, — na take narodne veljake si upa psovati Terzites Aleševček, ki v svojem rodoljubji niti tako daleč nij prišel, da bi vsaj volilno pravico dobil si in narodnej stranki vsaj za jeden glas pomogel, kajti še dan denes niti volilnega glasa nema.

Sicer res v očéh tistih, ki „Brencelja“ poznajo, ne izgubi nihče nič na časti, kogar on napade. Kajti njemu nij verjeti niti tačas ne, kadar resnici podobne reči govori. Naj bode tu povedano tistim, ki ga še menj poznajo, na pr. sledeče kot dokaz njegove lažljivosti. Sedelo nas je več v čitalnici pri kosilu ravno tist dan, ko je bil prinesel „Slovenec“ zabavljico (ali recimo kritiko) pod šifro Dr. A. J. Mislil sem jaz, to je dr. A. Jeglič in sem o tem govoril. Ali tu se pri sosednjem mizi sam pijoč Aleševček oglasi: da ne in pritrdi, da je to dr. A. Jarc, proš. Kdo ne bi verjel uredniku „Sl.“ in ker je šifra za oba jedna ter ista! Vsled tega sem jaz naredil v „Slov. Narodu“ odbijalen odgovor g. dr. Jarcu. Kako se začudim, ko v prihodnjem v „Slovencu“ najdem od dr. Jegliča podpisano izjavo, da je res le on pisalec, torej me je Aleševček javno in nepravilno pred pričami nalagal. Jaz sem ga torej v čitalnici drug dan spet pred pričami ostro vprašal: „kako pošteni ljudje tacim pravijo, ki vedo ma neresnico govoré?“ On mi cinično odgovori: „jaz rečem kar čem!“ To se ve, da na tako morálo meni nij družega ostalo, nego obžalovanje izreči, da sem enkrat samkrat imel Aleševčevo besedo za resnično, odslej je ne bom nikdar več, ni govorjene ni pisane. On je bil menda s tem zadovoljen, ker molčal je. Za to in za več družih dokazov,

Listek.

Pismena zapuščina razbojnika Franca Guzaja.

(Konec.)

III.

Dragi vsi moji Prijatelji!

Želim vam vse dobro iz Serca, dosti je vas ki pravite de jas vsiga uržah nisim, pravimate, pravico govorite, zato vse tiste rad imam, če glih vas malo poznam, naj vam pa zemlja obilno redi, žitne pole vinske gore, naj vam pa dobro redijo ino vaše serce veselijo, ki ste postenja vredni, kir se kaj zgodi sim vse jas voržeh alli ni resen, slivniški Farmani pravijo, to je hodu to je pil, po Žamberg po Virstein, pa me še obeden vidil ni, pa to bom zažgal, pa tam sem tak slivniškiga Lesjaka vse pravijo jes sim ga zažgal, pani resen meni niso slivničani nikoli neč hudiga stori li, po-

sebeno pa tudi Lesjak ne, zakaj bi pol jes zažgal, zažgano je resen pa zvedite tiste ki so zažgali jes pa ne nikol čebi tako daleč šlo 15 Prič mam ki prisežejo deni resen al sam ko men se nezdi debi iz Gerihtam Ferdrus imel, kdor če naj tako verjame gdor pa ne pa naj govori ino jezik brusi, tudi pravte de sim per lesjaku pil, pa nisim nikol, kak Žambergi ne Lesjaka pa prosim naj to meni verjame, men seni nikol zamiru, pa tudi drugim nič toril, nebom in želim vsem tistim debi v miru ino srečno živeli, tudi pravijo de na potih čakam Ljudi, jest še nisim nobenega pričakav, drugi so taki vedili dejest resnico pišem vam, pa prosim vse Tate ne kradite vbogim, hudim če mislite krast jemlite takim ki majo zadost al pa žleht jezik, tem pridnim ki nas tolk ne nasovražijo nič ne jemajte, puste puste jim v miru, in pa požigalze prosim nič ne požigajte ko nobenega nuca za tisto nimate če se že katir vam tulko zamiri in krivico stri bolše

v bit ga. Farji drugim zgled dajejo očejo de Sovražnikom iz serca odpustiti moremo, al samem pa slok perst mu pokaže je poln hudobije, za te vboge Ljudi je vse Greh (tu pride spet pregrob napad na duhovne, ki ga zbrisemo. Ur.). Jes sim se pa tud tolk naprej vzel de živiga me nobeden v roke nedobi, do zadne kaple Kervi se bom branu mojim Sovražnikom, se niso Turki in ne Praizi, samem Fanghundam se bom pa že vbranu se imam jas tud svinca dosti, pajsje nose pa nimajo, 10 Let se upam na Štajerskem biti deme ne dobijo, paže ne nebom zdaj jih še morem eni cajt za norca imeti in jeziti, naj skačejo kso vredni, ko poštene Ljudi za Tate delajo, Sekire vzemte pa jim dajte ena prek Glave, ktiri vas nadlegujejo, iz tistim ferdamanim podiskavajom koše dostikrat pravice nimajo ino si ga Žendari sami vzemete, pale martarte se na vaše Limance jas prišev ne bom žiher me iščete koder me čete, per Kandušeri sim

koliko mu je verovati, imam, kakor rečeno, priče.

Koliko so torej vredni napadi od človeka take npravne resnobe, take brezumnosti glede resnicoljubja, nij treba razlagati izobraženim ljudem. Ali, kakor smo že včeraj rekli, tak ton, ter nezaslišana revolverška šega v žurnalizmu, je za nas Slovence, v katerih jeziku se to piše, sramota! To podpirati je naroden greh, kajti kam pa pride naša stvar, kam naša slovenska literatura, če bomo po tem brezumnem potu napredovali? Aleševce je v „Brencelj“ rekel staremu narodnemu mestnemu odborniku in deželnemu poslancu brez vsega uzroka, da je filoksera. Mi pa rečemo: list „Brencelj“ je prava filoksera v našej narodni dnevni literaturi! Ta filoksera bi se morala najprej uničiti.

Uže včeraj sem motiviral, zakaj ta članek podpisem: da Brencelj ne napada družih narodnih zaslužnih mož zaradi resnic, katere sem mu jaz povedal, ne da bi ga podučil ali spokoril (to bi bilo nevhvalno delo), temuč da njegovo surovost s pravim imenom okrstim. Mene naj Brencelj slobodno napada, jaz ga poznam dovolj. Zoper to, kar Brencelj-Aleševce proti mojej osobi napiše, ne bom nikdar polemiziral. On mene ne more razžaliti. Prijatelji, ki me poznajo, vedó, kdo in kaj sem. Za to pa, kaj bi mislil o meni tist jan-hagel, ki Aleševcu veruje, nij mi čisto nič.

Jurčič.

Program narodne opozicije hrvatske.

Omenjali smo uže programa, kateri je razvil hrvatski ban Pejačević v saboru; takoj drugega dne pa je „Obzor“ prijavil program hrvatske narodne opozicije, ki se bitstveno tako-le glasi:

„Iskustva minolih let so dokazala popolnem, da ne zadostujejo državnopravne razmere, kakor so mej kraljevinama Dalmatinsko, Hrvatsko, Slavonijo ter Ogorsko, kakor so uknižene v nagodbah od l. 1868 in 1873, ker z njimi se teritorijalna celokupnost in državopravna individualnost Hrvatske ne zagotavlja in se vsled tega mej kraljevinama ne more vzdržati trajna koristna razmera. Ravno tako so pa učile tudi izkušnje, da se zakonom priznana avtonomija naše kraljevine nij povsod razvijala na korist našega naroda.

Nalog narodne neodvisne opozicije je tedaj:

Ona mora stati na podlagi obstoječe nagodbe in skrbeti, da bode ta narodu na korist

in da se bode tudi nasprotna stranka držala nje določb; nasprotovala bode odločno, ako bi centralna vlada vmešavala se v hrvatsko upravo in ustavo in ako bi hotela magjarizovati po Hrvatske, Dalmatinske in Slavonske. Stranka bode delala na to, da se kolikor močje sčedi v upravi a gojila bode tudi kulturne interese in zavode, nadalje se bode prizadevala zboljšati volilni red in tiskovni zakon od l. 1875 dne 17. maja. Postoječa nagodba se mora postavnim potom premeniti in sicer tako, da se bode celokupnost kraljevine Dalmatinske-Hrvatske-Slavonije uresničila in da se zagotovi nje samostojnost naslanjajoča se na državno individualnost. Zato bode neodvisna narodna stranka delala z vso močjo na to, da se pridruži materi zemlji Vojna krajina ter bode zagovarjala Hrvatske finančno samostojnost v upravi in zakonodaji, nje samostojnost v upravi in zakonodaji glede vseh cest, železnic in rek po kraljevini, samostojnost v upravi in zakonodaji glede obrstva, pomorskega sodstva, državnega premoženja ter neodvisnost avtonomne odgovorne vlade z banom na čelu, katerega imenuje kralj a ne na predlog ogorskega ministerstva. Hrvatski poslanci v ogorskem drž. zboru volijo sami v delegacije ter bode stranka podpirala vlado v njenem prizadevanju za blagor dežele. Vnanjo politiko bode stranka zmirom podpirala tako, ki pospešuje interese države in osvobojenje balkanskih narodov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. septembra.

Poljski „Czas“ slavi v članku uspeh cesarjevega potovanja po Gališkem, katero je stalno sankcioniralo narodne pravice Poljakov. V zgodovini ter hvaležnem spominu Gališke ostanke to potovanje združeno z ministerstvom ter osobo grofa Taaffeja, kajti cesarjevo potovanje je okrepilo avtonomistiško idejo ne da bi nasprotnike klicalo na boj, ter je ojačilo politiko Taaffejevo, katero bodo Poljaki odslej še bolj podpirali. Solidarnost cele avtonomistiške stranke je zdaj zagotovljena.

Vnanje države.

Vladni ruski „Bereg“ piše o potovanju našega cesarja: „Dne 10. t. m., tedaj po manevrih pri Mošiski, povabljeni so bili vsi pri manevrih navzočni ruski častniki k dvornemu obedu. Cesar Franc Josip, ki je bil z ruskimi gosti posebno ljubeznjiv, vstane, ter nemški napije to-le zdravjico: „Jutri slavimo Aleksandrov dan, imendan mojega prijatelja,

nj. veličanstva ruskega carja Aleksandra ter velikega kneza naslednika. Na njiju zdravje napijem, da ja Bog ohrani. Vse dobro jima želim!“ Navdušeno je bila sprejeta ta zdravjica in godba je svirala rusko himno.“

O **bolgarske** ligi se čuje, da je porta zoper njo poslala osem bataljonov vojakov in šest gorskih kanonov. Bolgarska liga ima svoj ostrog v Pirin-Dagu.

Dne 5. oktobra se bosta baje v Belgradu sešla bolgarski ter srbski knez.

Rumunski opozicijski list „Resboiul Grande“ je objavil oster članek zoper rumunskega kneza pod naslovom: „Prusk vohun“, v katerem se mu vsi njegovi grehi kar naravnost očitajo, ter ga obdolžuje, da izdaje deželo, ker hoče Rumunijo vreči v avstro-nemško zvezo.

Francoska ministerska kriza nij še rešena. Ta kriza je nekatere evropske politike vznemirila, kajti zmerne Freycineta je vrgel odločni in vojeviti Gambetta, ki je v Cherbourgu govoril znani govor zoper Nemčijo in za revanche. Da bi se utis odstopa Freycinetovega v nekoliko ublažil, pišejo zdaj francoske poluradne novine, da Freycinet nij odstopil zaradi različnih mnenj gledé vnanje politike mej ministri francoskimi, nego jedino zaradi tega, ker nij hotel odločno izvrševati dekretov zoper duhovenske bratovščine.

Dopisi.

Iz Slovenjgradca 20. sept. [Izv. dop.] Pretečeno soboto je nenadoma prišel nj. vzv. c. kr. namestnik štajerski v naše mestece, pa se je uže takoj drugo jutro zopet odpeljal. Obiskal je c. kr. polit. urade in bil v nedeljo jutro tudi pri sv. maši.

Volitev jednega poslanca v državni zbor za mesta in trge (Maribor, Ptuj, Slovenjgradec itd.) je tudi pred durmi in kandidatov na izbiro. G. Bindlechner nas je v soboto obiskal, posameznim volilcem predstavljaj se ter svoj program delil. Kakor se iz programa razvidi, bode dober mož. Želimo mu popoln uspeh.

Pa naj vam še nekaj o družih treh kandidatih, ki so se včeraj zvečer tukaj v volilnem shodu predstavljali, povem.

Zbralo se je kakih 20 volilcev. G. župan dr. Tomscheg prečita na prvo Bindlechnerjev program, — g. Bindlechner se je bil uže v soboto odpeljal — ter končno obžaluje, da se g. kandidat sedaj osobno predstavljat ne more. —

Potem govori kandidat dr. Schmiederer. V svojem precej obširnem programu povdarja največ le „nemštvo“ in pravi, da je nemški jezik v nevarnosti! V svojem ognji razžali

vsak večer ino pa per njegovi Sestri, pa tudi doma, zakaj ste tak tumasti deme ne vidite ino ne primete, jas sim tak kak muha ko se vsedem kam se čem še na vaše klobuke, ženske me skrivajo, v aržetah me okoli nosijo ko me imajo rade, posihmaj morte še aržete večkrat preiskavat, ljudi v Strah jemlete zame pameše vidli niso ino me ne poznajo, vi mislite desim tak tumast, debom šov vsaki Babi praviti, ki sim, tačas bi že daleč prišel debi Babe vedle zamene se Ljudje so devikova še bol nimajo za norca deb še bol skakali, se jest debi se mogu tak debme obvovali čas bine vam vstregu. Preserčni Žandarmi pa kdar mi bode katir preveč pod nos prišel, gabom že štuknu nazaj, setake reči zadosti imam, se rad bi debi se kaj sreču iz takim Gospodom debime aufhaltau, bom že za Odgovor hitro skerbu, že poprej. Srečno ostante dokler še kaj zveste od me. Upanje mladiga Fanta ali mladiga Dekleta je sladko upanje zdosti sanjami, al nesrečen je tist kise zanese

na slabe Oblube, kiga spravjo na Led, jes sim tud v mladosti našu več Upanje, puvav Gradove, Verti somi kazali te lepše Rožce, zbiri sim si jih, al v Zel sim trofo, tako Rožo ki je zunaj nar tej slajših Oblub bila, al polna Strupa, ki so mojo blago Serce strupile. Nesrečen je bil že neki Fantič in Dekle ki gaje to sladko pa prazno Vupanje spravlo na Led, ja v Grob! Oh kozi ti premal spoznano in bo glihi enega vpjočega Človeka, Sapi alli pa Vodi ki je skoz mrežo potegnjena brez Ribic. Ljublene Rože some tud obdajale al z Grenkostjo in terjem, podajale mi Pušle naj lepših Cvetic al vsredi je tičala strupena Kača kije moje Serce grizila in me skoraj v Grob spravila. Al sprememba Časa je tudi njih žalostna osoda zadela zmeno vred v Grob pojdejo, pa na vse zadne še jes eno ljubezni vredno Rožo imam kije Roža ljubezni, sladkosti zvestobe. Oh debi jest bil to Rožo pred 20 Let vtem velkem verti sveta najšo, ona mene kratkočasni te žalosti ino nesrečne ure, zsvoj lubez-

nistjoj, vredna je zlata in dragega kamna, zmed milionov takšne lahko en Fant ne najde samo men in mojimo Sercu žalost dela desim tak daleč nesrečen, ja rad bi delo pošteno, in frej posvetu hodu, pa kaj vse vse je proč žalostna Osoda mene zadela. Nezvestoba Deklin je meni perva Stopja, h moji pogubi, tadruga pa mojih Sovražnikov, ki so me natoti pot spravili; zato pa tud jas nigdar pozabil nebom, škodo sim jim želo škodo tudi storil bom, ni zaston ker ti eni pravjo desim dobrega Serca, alorje mu, katir semi zamiri, jez ljubim iz Serca vse dobre Prijatle, pogubo pa vsem Sovražnikom želim.

Srečno ostante dobri Prijatli sreča naj bo zvami, prosim pa vse Deklete lubte Fante zvesto denebote njim uržoh takih nesreče, Fanti pa tud lubte zvest pridne Deklete, mož žene, žene može ino dost bo odvernjenih takih nesreč.

Franz Gusej m/p
ne Razbojnik pa zdaj se ne pišem več
tako ampak Skrivalec

druge narode ker pravi, da so sami Nemci se svojo krvjo Avstrijo utemeljili in jo še združujejo, da so tako rekoč oni jedini steber Avstrije! On meni, da nemštvo mora nadvladati, ako hočemo, da smo v kulturni državi, da Avstrija obstane.

Za njim je došel g. Reuter na vrsto. Njegov program se v obče srinja z onim g. Schmiedererja, samo, da se je v gospodarskem obziru na širje izraževal. Rekel je tudi, da ne bi trebalo toliko doktorjev voliti, marveč se veliko več na obrtnike ozirati. Slavjanov tudi ne mara — kakor njegov predgovornik, — ter je, da se kolikor toliko še bolj prikupi, jel brbljati o slovenskem „kraljestvu“ in enakih rečeh. Videlo se je pač obema gospodoma „fortschrittlerjema“, kako ju jezikovni ukaz kači in kako silno jima sedanja vlada preseda! In takove ljudi, ki nobenega sporazumljenja ne poznajo, ki so — kakor sami pravijo — zoper sedanje vlado, taki ljudje kandidirajo na spodnjem Štajerskem?!

Na zadnje je svoj program razmotraval radikalec ali socijalni demokrat g. Wiesthaler. On je mej drugim posebno poudarjal štedljivost pri celem državnem upravljanju in sicer naj bi se to od zgoraj začelo. Želi posebnih in določenih uravnav za sklicevanje državnega zbora, potem da se nepotrebni aparati odpravijo, ter ljudstvu podeli večji delež pri upravljanju in sodnji v deželi in državi, da se hitreje in čisteje uraduje in upravlja, da se stalno vojaštvo odpravi, ter milica po švicarskem vzgledu uvede. Le tako da se bodo dolгови plačevali. Plaidiral je tudi za nemško „Statssprache“ in za razžaljene Nemce, a vendar pravi, da hoče biti kolikor toliko pravičen vsem narodom. Respektiral je pouk v materinščini kakor tudi slovanški jezik v uradnih, kjer Slovani stanujejo po geslu: kar sebi želiš, to tudi drugim dopuščaj. Se ve da si on vse to misli le v podrejeni meri. Njegova želja je tudi, da se Slovanje odtegnejo prevelikemu vplivu duhovščine in plemstva, ter si zbirajo za zastopnike samo može izmed naroda, ki težnje kmeta in mestjana najboljše umeti morejo. —

Mi pa menimo v obče, da g. kandidata nazori niso povsem izpeljivi, vsaj še dolgo, dolgo ne. Poznamo torej vse naše kandidate osobno in po njihovih nazorih, ne bode nam težko voliti. Treba nam je samo, da delamo le na to, da bode povsod večino izvoljen g. Bindlechner, trezen Nemec, mož poštenjak, ki se s sedanjem vladom vjema, ter skromno stopa, vnet za blagor volilcev, na oder večjega političnega življenja, od koder tudi nam dosedanjim revežem svojo spravljivo roko podati hoče.

W.

Iz Postojne 19. septembra. [Izv. dop.] „Wiener Allg. Zeitung“, katero je pred kratkim pošten dunajski „Vaterland“ karakteristično in po pravici imenoval: „Winkelblatt des krainischen ganz herabgekommenen verfassungstreuen Häufleins“, je prinesla pretečeni teden neki tukaj skrpani dopis, katerega je „Slov. Narod“ sicer omenil, pa morda ne dovolj jasno razložil in v katerem se nekdo — bila je, kakor se splošno misli, cela koterija skupaj — pritožuje, da je oskrbovanje in gospodarstvo Postojnske jame v slabih rokah nesramno trdeč, da je tega največ kriv postojnski c. kr. okrajni glavar, in nazadnje predrzno svet daje, da naj bi se oskrbovanje jame izročilo privatnim rokam. Resnicoljubje me sili, da odbijem oni hudobni napad v dunajskem časniku in pri luči resnice pokažem kako zloben je bil namen mojstrov tistega pamfleta

hotečih črniti po vsem postojnskem okraju občespoštovanega in pri ljudstvu zelo ljubljene c. kr. glavarja J. Globočnika, viteza Fr. Josipovega reda.

Oskrbovalni komisiji postojnske jame in še posebno njenemu predsedniku c. kr. okrajnemu glavarju očitati, da z birokratičnim gospodarjenjem ovira njen napredek se pač pravi resnico na laž staviti in belo črno risati. Postojnčani prav dobro vedo in so tudi zelo hvaležni g. okr. glavarju, da je že toliko storil za olepšavo in prospeh tukajšnje imenitne podzemeljske jame imajoč dober namen, da bi tujce privabil semkaj in tako domačinom pripomogel h kateremu koli zaslužku. Naštel bodem le nekoliko zaslug g. Globočnika. On je naredil lepo cesto od železnice do jame in poleg nje ob obeh straneh zasadil gost drevored, za katerega kupuje vsako pomlad potrebnih novih drevesc skrbno tako za prijazno sprehajališče, katero lepša na dve strani Postojnski trg in služi šetajočemu občinstvu in zlasti ugaja semkaj prišedšim dobrega zraka iskajočim in senco ljubečim tujcem o poletenskem času. V jami samej so se za časa njegovega oskrbovanja popravila vsa pota in nekatere njeni novi popreji neznani prostori sedaj pristopni naredili. Pisalec teh vrstic iz lastnega štiriletnega opazovanja vé, da se je omislila intenzivnejša razsvetljava, katera lepoto podzemskih čudežev zelo povišuje; letošnje leto so se napravili jako lepi napisi v slovenskem, nemškem in laškem jeziku po vsej jami, kar je stalo na tisoče. Mar nij to napredek? Pa bi znal kdo misliti da se je blagajnica jame znižala. Nasprotno! Iz gotovega vira vem in lažnjivi dopisovalci dunajskega lista se sami lahko prepričajo, da je stalno premoženje jame sedaj trikrat večje kakor je bilo takrat, ko je g. Globočnik prevzel njegovo oskrbnišvo in vrh tega so se od takrat letni dohodki podvojili. Največ zaslug pa si je pridobil gospodar okrajni glavar letošnje leto ker je kakor vesten gospodar zabranil, da nij prišla postojnska jama v roke lakomnih špekulantov, kar je ravno povod dalo onemu lažnjivemu dopisu. Historija je ta. Posestnik tukajšnega „Grande-hotela“, neki Nemec Schlöpfer in njegov sodružnik ter oskrbnik hotela francoski Proglar sta hotela pretečeno pomlad postojnsko jama v najem dobiti, da bi jo proti gotovej svoti imela na razpolaganje in ž njo na razne špekulantovske načine manipulirala. Prigovarjala sta iz tega namena soseskini možem opisovaje jim „dobiček“, katerega bi imela Postojna zaradi tega in da bi lažje svoj namen dosegla, sta dobila najprej na svojo stran — za kar se jima gotovo ni bilo treba veliko truditi — vsem znanega postojnskega Cicerona, kateri je sicer „zaspan“ ali gotovo povsod zraven, kjer gre za to, da bi se kakošna „intriga“ naredila. Ti trije tedaj so že letošnjo pomlad delali na to, da bi prišla jama v privatne recte špekulantovske roke. Ali g. okrajni glavar spoznavši, da bi se na taki način domačinom marsikateri zaslužek odvzel in družinskim očetom velika škoda učinila in dobro vedoč, kam vse take ponudbe merijo, nij hotel o najemu paktirati in se je prekanjenim nasvetom ustavil.

Vsakateri, komur so znane domače razmere, prebravši dopis v „Wien. Allg. Zeitung“, je brez pomisleka rekel, da so ga pisali Schlöpfer, Proglar in naš „intrigant“; ali pa ako ga že nijso sami pisali, je vsaj po njih inspiriranju zagledal luč. Prva dva razumljivo iz maščevanja, ker jima je spodle-

tel „en gšeft“ in tretji je bil gotovo tudi zraven, vsaj tako je splošna misel, kajti pisati „von den Winken aus Laibach“ in porogljivo omenjati „Grössenwahn Sloveniens“, kaj takega očitno storiti nij zmožen tukaj nobeden drug nego intrigantovski renegat, kateri se že v vsako zadevo vtikuje, seveda iz gotovega namena in kateri bi, ako bi imele gospe in žene volilno pravico, pri njih brez pomisleka prevzel še celo babištvo. Da ta človek v srcu nij poseben prijatelj g. okr. glavarju je uzrok to, ker g. Globočnik akoravno je neutralen in le nad strankami stoječ vsem pravičen, kakor se spodobi uradniku, nij zasmehovalec vsega narodnega in zato ker mu neče očitno in s silo nemčurske vode na njegov političen malin napeljevati. Evo historijo lažnjivemu dopisu!

Končno pristavimo obče spoštovanemu c. kr. okr. glavarju ta svet, da naj omenjenej trojici odločno in za vselej reče: apage! in da naj zoper vse tri in zlasti zoper „intriganta“, kateri ruje zoper sedanje vlado in celo hujša zoper deželnega predsednika, pokaže o pravem času in tudi dosledno že jako potreben svoj: Quos ego! —

Iz Postojnskega okraja 20. sept.

[Izv. dop.] Marsikatera številka „Slovenskega Naroda“ naznanja tekoče leto o toči, požaru, streli in raznih elementarnih nezgodah, katere zadevajo našo ljubo slovensko domovino.

Na Matenjo vas je letos zares grozni element razlil svojo ljutost in krutost. 18. julija t. l. je toča pokončala poljske pridelke; za tem je deževje zadrževalo redno pospravljanje živinske krme; gnjiloba se je lotila krompirja in kar nij bilo po uimi pokončano, so še vojaki, ki so bili tu na vajah, dopolnili.

Najhujši udarec pa je bil včeraj 20. t. m., kajti isti dan kmalu po 1. uri popoldne je začelo goreti; pol vasi je bilo takoj v ognju. Slamnate strehe in seno je pospeševalo širjenje požara. Po nekotih pasajah nij bilo mogoče vsled silnega ognja skozi preriniti in je gašenje zaostajalo. „Kakor v Chicagi,“ je nekdo opazil. •

Res hudo je razsajal grozni element, in sicer celo dolgo noč — 13 gospodarjem je vse poslopje (stanovanje, hlev, skedenj itd.) vpepeljeno; mnogi nijso nič rešili. Jeden prašič in jedna telica sta v plamenu poginola. Beda pri udomačenem siromaštvu bode še večja, zlasti, ker je minolo leto 1879 bila zelo slaba letina, in je ljudstvo preteklo leto jedva vegetiralo, toda nihče Matencev, kakor se mi je pravilo, nij nijedne podpore dobil, da si se je za Notranjce milodarov nabiralo. Škode je učinil požar čez petnajst tisoč gold., zavarovana svota znaša 5000 gld.

Gotovo se bodo našli mili dobrotniki, kateri bodo siromakom pogorelcem v stiski pomagali, kar je srčno želeli, kajti v nasprotnem slučaju bode groza in lakota todi vladala, ker zima je pred durmi. Tedaj gospoda pomagajte! — Na dolje moram omeniti, kako se je ogenj gasil in imetje reševalo. Kmalu sta bili ročni brizgalnici iz c. kr. kobilarne in železniške postaje iz Prestranka na mestu, ter omejavali požar, kolikor je bilo mogoče. Toda vode je čestokrat izmanjkovalo, ker nij bilo dovolj moči in delavcev. Gasilci tudi nijso bili primerno razdeljeni; za kakovo malenkost ali razbit lonec se je podila cela jata ljudi, mejtem, ko nij bilo žive duše tam, kjer se je pomoč najnujnejše potrebovala. Vsled tega je veliko pohištva po nemarnosti pogorelo. Tudi enotno poveljstvo, brez kojega nij nobenega vspešnega izvršenja, se je popolno pogrešalo.

— Dopeljali so pozneje v Matenjo vas iz bližnjega postojnskega trga tudi brizgalnico, katero so pa še pri belem dnevi odpeljali, da si je ogenj še uničeval imetje. Lehko bi jo bili na pogorišču pustili, kakor so Prestrančani storili, kajti izvrstno bi bila rabila in koristila. Toda sedaj je prepozno isto izrekat. Graje vredno pa je, da je mnogo postojnskih postopačev in gospij z malimi pobalin'ki v naročji zijala prodajalo in tako ljudi motilo pri gašenju. Gospe, katere so baje mislile, da se bode kakova drama v Matenji vasi predstavljala, bi bile slobodno kako drugače doma za pogorelce svoje pomilovanje izrekle.

Prihitelo je pet žandarmov, kateri so tudi pozneje nekam odšli, kakor je pravil matenjski župan; tedaj so bili Matenjci, razen malih izjem, osamljeni in so morali celo noč sami vodo dovažati in gasiti. Kako se je ogenj zatrosil, kursira več govoric. Nekateri trdijo, da da so cigani zažgali, drugi pa pravijo, da so otroci, igraje se z vojaškimi patroni. Bog nas varuj ognja in sv. Florijan!

Iz Radovljice 20. sept. [Izv. dop.] Nij dolgo kar je „Slovenski Narod“ rekel, da je v naši občini mnogo „piškavega“. Ker bi menda naše županstvo rado videlo vse piškave reči mestnega odbora, naj jih tukaj navedem, zato, da se bodo popravile.

1. Kje ima občinski odbor denarje, katerega je za mesnico in pašnik potegnil?! —

2. Zakaj deželni odbor dotične prošnje, da bi se od treh let položil račun, še do zdaj nij rešil?! —

3. Vsaka občina ima lov v najemu, le v radovljiškej mestnej občini ima pravico vsak loviti. Zakaj ta občina nij dala lova v najem?! —

Slavna deželna vlada, katera je zatrdila, da hoče vsaj postaviti za vsacega jednako izvršiti, ima tukaj nekaj posla.

Domače stvari.

— (G. deželni predsednik Winkler) se je danes v četrtek zjutraj v Kranj odpeljal. — Predvčeranjem je bil obiskal tukajšnjo hranilnico.

— (Pogreb ranjcega Strzelbe), vrlega narodnjaka, more se imenovati velikansk. Preko 5000 ljudstva se je udeležilo njegovega zadnjega sprevoda, „Sokoli“ se svojo zastavo ter čitalniški slovenski pevci in corpore. Ti so pred hišo nmršega ter na pokopališču peli žalostinke.

— (Tudi „Laibacher Ztg.“) včeraj zavrača v svojem drugem članku podobno kakor smo mi v „Slovenskem Narodu“ storili, napad dunajske „N. Fr. Pr.“ na slovensko pre-

bivalstvo kranjske dežele, češ, da mu vojaki 26. polka, ki prve dni prihodnjega meseca tu sem pridejo, ne bi dobro došli. „Laib. Ztg.“ konstatira, da so bili kranjski Slovenci vselej lojalni proti c. kr. armadi. — Mi svojim ljubljanskim bralcem pri tej priliki še pristavljamo novico, da, kakor smo iz dobrega vira slišali, je pri polku 26., ki pride v Ljubljano, celó $\frac{2}{3}$ Slovanov le $\frac{1}{6}$ Nemcev in $\frac{1}{6}$ Magjarov. Torej tem bolj dobro došel.

— (Premembe pri učiteljstvu na Primorskem.) G. Fr. Tomšič, učitelj v Biljah v Kronberg; g. M. Lapajne, učitelj na Kviškem v Bilje; g. Srebernič učitelj v Čepovanu v Višnjek (Brdo); g. Makarovič, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Čepovan; g. H. Leban, izpraš. kandidat za prov. učitelja na Kviško; g. Ant. Tomšič prov. učitelj Zgoniku v Skopo; g. Sivec, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Temnico; g. L. Sila, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Zgonik; g. Vodopivec, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Brestovico; g. M. Kante, izpraš. kandidat za prov. učitelja na 4 razrednico v Sežano. Gospodičina Delkin, izpraš. kandidatinja za prov. učiteljico na dvo-razrednico v Tomaj; gospodičina Justina Štrukelj, izpraš. kandidatinja za prov. učiteljico na 4 razrednico v Komen. Gospod Janko Leban, prov. učitelj v Lokvi postane tam definitiven, ravno tako gospod Fr. Černe na Barki.

— (Marijinceljske kapljice za želodec.) Vsled poročila c. kr. deželnega zdravilstvenega svetovalstva je c. kr. moravsko namestništvo z odlokom od dne 2. septembra t. l. broj 16.534 dovolilo, da sme lekarnar Brady v Kromerizu prirejati ter prodajati Marijinceljske kapljice za želodec.

Dunajska borza 22. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	71 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72	10	„
Zlata rente . . .	87	65	„
1860 drž. posojilo . . .	131	25	„
Akcije narodne banke . . .	821	—	„
Kreditne akcije . . .	283	10	„
London . . .	118	30	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	44	„
C. kr. cekini . . .	5	65	„
Državne marke . . .	58	25	„

Tržne cene

v Ljubljani 22. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr. — rež 6 gld. 34 kr.; — ječmen 4 gld. 38 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 5 gld. 51 kr.; — pros 4 gld. 71 kr. — koruza 6 gld. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 74 kr.; — špel frišen — gld. 68 kr.; špel povojen — gld. 72 kr. — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 56 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Tuji.

22. septembra:

Pri Slonu: Dr. Baron, Jagotič iz Zagreba. — Baron Minckwitz iz Ruskega. — Aneg iz Gradca. — Klaber iz Dunaja. — Superina iz Reke. — Sattler iz Trebinja. — Detošin iz Trsta.

Pri Malici: Holler iz Dunaja. — Grof Thun iz Gradca. — Steininger iz Dunaja. — Lange iz Trsta. — Schober iz Dunaja. — Gerbic iz Cerknice. — Smrekar iz Trsta. — Neumeyer iz Monakovega. — Gutfreund, Orel, Gas, Wanitzky iz Dunaja.

Borzno kupovanje in prodajanje

državnih papirov

ter družih naložnih in spekulacijskih vrednostij.

Isidor L. Schornstein

Bankgeschäft

Wien, I., Wipplingerstrasse Nr. 43, II. Stock

(vis-à-vis der Börse).

(443-4)

Na vsa v to stroko spadajoča vprašanja daje se rado in hitro odgovor.

Izdatelj in rednik Makso Armic.

Gostilna v najem.

Gostilna, ležeča na Karlovsko-Metliškej cesti v „Resi“, dá se z gospodarskimi poslopji in okolo 75 orlov zemljišča vred na več let v najem. Natančnejše pogoje grašćinsko oskrbnistvo v Ribniku, pošta Metlika. (442-5)

Klavir

proda se pri gospodu Treo-tu v Malej vasi poleg Trebnjega. (456-1)

Na podlagi odobrenja vis. c. kr. deželnega zdravilstvenega svetovalstva od vis. c. kr. namestništva dovoljene

Marijinceljske kapljice za želodec,

so izvrstno uplivaajoče sredstvo.

Nepresečno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresečno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slaz, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, drve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: lekar g. Josip Svoboda v Ljubljani na Prešimovem trgu; v Novem mestu lekar g. Dom. Rizzoli.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362-8)

Glavna zaloga v lekarni „zum Schutzengel“, C. Brady, Kremsier.

Osnovana 1. 1848.

Dvorana za pohišje

J. J. NAGLAS-A

(v Ljubljani na turjaškem trgu h. št. 7).

Velika zaloga

priprostega in elegantnega pohišja, prevzema tudi, da pošteno in točno obskrbi cela stanovanja s hišnim orodjem in dekoracijem, nadalje kopelišča in hotele, v Ljubljani in na deželi.

Pohišje oddaje proti jamstvu tudi na obroke.

Zabija ter odpošilja se vse vrlo skrbno in troški zaračunajo se toliko, kolikor jih ima zaloga

Osnovana 1. 1848.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.